MUZEUL JUDEȚEAN DE ISTORIE BRAȘOV
DORINA NEGULICI

MUZEUL NAȚIONAL BRUKENTHAL
MUZEUL DE ISTORIE SIBIU
NICUȘOR DĂNUȚ IVĂNUȘ

Reședințe ale Casei Regale de România

în colecția de fotografii Emil Fischer

https://biblioteca-digitala.ro

Reședința din București a Principesei Elisabeta

Regină a Greciei între 1922-1924

Am pornit la identificarea caselor de pe Calea Victoriei nr. 163 de la fotografiile celor aflate printre clișeele menționate în inventar ca provenind de la Balcic.

Aceste case au aparținut Principesei Elisabeta, al doilea copil al cuplului regal Ferdinand-Maria. S-a căsătorit cu Principele George din dinastia Glucksburg în anul 1921 , viitor rege al Greciei și devine alături de el regină a Greciei între anii 1922-1924. În 1935 căsătoria se desface , regina venind în țară și rămânând aici până în anul 1948 când e nevoită să plece.

În bibliografia utilizată am găsit o informație foarte utilă la Gheorghe Crutzescu (Podul Mogoșoaiei-povestea unei străzi, Ed. Meridiane, Bucuresti, 1986, p. 261 și 337) care menționează la nr. 163 pe Calea Victoriei „vechea casă a lui Dumitru Polizu-Micșunești cu fațada ascunsă sub o perdea de scânduri și frumoasa casă pe care arhitectul G. M. Cantacuzino a făcut-o după războiul celălalt pentru doamna Marie-Angele Massart, născută Polizu. Casa a fost a M. S. Regina Elisabeta a Greciei, iar azi este sediul Clubului Marei Industrii". La nota 656, Gh. Crutzescu afirma că imobilul de la nr.163 pe Calea Victoriei a fost ridicat în anul 1925 pentru Principesa Elisabeta și modificat după 2 ani având la bază proiectul arhitectului G. M. Cantacizino.

La Arhivele Naționale în Fond Principesa Elisabeta am găsit originalul contractului de vânzare-cumpărare a acestor case de către doamna Marie-Angele Polizu-Micșunești și d-l Alexandru Sc. Stan „mandatar al Maiestății Sale Regina Elisabeta", datat 17 decembrie 1927. Contractul conține date exacte ale proprietății aflate în tranzacție și anume: "acest imobil se compune din 2370,350 mp teren.... pe care se află construite două case". Se menționează și vecinătățile proprietății: "la răsărit Calea Victoriei, la miazăzi proprietatea doamnei Contese Elena Starsenska și Jaques, la apus cu proprietatea Comunității Israelite și la miazănoapte proprietatea Eforiei Spitalelor Civile". Mai departe se menționează: "cele două case aflătoare pe acest

https://biblioteca-digitala.ro

DIE BUKARESTER RESIDENZ DER KÖNIGIN ELISABETH

(Königin von Griechenland zwischen 1922-1924)

Bei der Ermittlung der Häuser auf der Calea Victoriei Nr. 163 ging ich von der Aufnahme der Häuser aus, die sich unter den im Bestand befindlichen Negativen von Balcic befanden.

Diese Häuser gehörten der Prinzessin Elisabeth, dem zweiten Kind des Ehepaares Ferdinand-Königin Maria, verheiratet mit dem Prinz Georg aus dem Glucksburg Herrscherhaus, künftiger König von Griechenland, im Jahr 1921. Durch diese Ehe wird sie Königin von Griechenland zwischen 1922-1924. 1935 wird die Ehe aufgelöst, wobei die Königin in ihre Heimat zurückkehrt und hier bis 1948 bleibt, als sie zur Flucht genötigt wird.

In der verwendeten Bibliografie habe ich eine sehr nützliche Information bei Gheorghe Crutzescu gefunden (Die Mogosoaiei Brücke-Die Geschichte einer Straße, Meridiane Verlag, Bukarest, 1986, S.261 und 337), welche unter Nr. 163 von Calea Victoriei Folgendes erwähnt: „das alte Haus von Dumitru Polizu-Micsunesti mit der Fassade hinter einem Brettvorhang versteckt und das schöne Haus, errichtet durch den Architekten G.M.Cantacuzino nach dem anderen Krieg für die Frau Marie-Angele Massart, geborene Polizu. Das Haus hat ihrer Hoheit, der Königin Elisabeth von Griecheland gehört und heute ist es Sitz des Großindustrieklubs". Unter der Anmerkung 656 behauptete Gh.Crutzescu, dass die Immobilie unter Nr. 163 auf der Calea Victoriei im Jahr 1925 für die Prinzessin Elisabeth errichtet wurde und nach 2 Jahren, aufgrund des Projektes des Architekten G.M.Cantacuzino geändert wurde.

Beim Nationalarchiv, im Bestand der Prinzessin Elisabeth fand ich den Kaufvertrag dieser Häuser im Original, zwischen der Frau Marie-Angele Polizu-Micsunesti und Herrn Alexandru Sc. Stan, „Bevollmächtigter ihrer Hoheit, der Königin Elisabeth", abgeschlossen am 17. Dezember 1927. Der Vetrag enthält genaue Angaben des besagten Besitzes, und zwar: "diese Immobilie besteht aus einem Grundstück von 2370, 350 qm... auf dem zwei Häuser errichtet wurden". Es werden ebenfalls die Nachbarn des Eigentums erwähnt: "östlich die Calea Victoriei , südlich der Besitz der Frau Gräfin Elena Starsenska und Jaques, westlich das Eigentum der Jüdischen Gemeinde und nördlich das Eigentum der Zivilkrankenhäuser". Weiter wird angegeben: "die zwei auf diesem Grundstück befindlichen Häuser, die samt des Grundstücks verkauft werden, wurden von mir aufgrund der Baugenehmigungen des Rathauses der Stadt Bukarest Nr. 294.v. vom 6. November 1924 und Nr.151 vom 17. Juni 1925 errichtet". Aus diesen Angaben des Vertrages geht eindeutig hervor, dass diese Häuser von der Frau Marie-Angele Polizu-Micsunesti erbaut wurden und an ihre Hoheit, die Königin Elisabeth verkauft wurden. Lediglich ihre Renovierung erfolgte durch den Architekten G.M.Cantacuzino, unter der Aufsicht der Königin.

Aus einem Brief des delegierten Verwalters der Rumänischen Kreditbank, Alexandru Scanari, an Elisabeth, vom 21. Juli 1947, erfahren wir, dass viele Bemühungen unternommen wurden und man auf die Möglichkeit der Rückerstattung dieses Hauses (Bestand der Prinzessin Elisabeth, Urkunde Nr.10) hoffte. Die Prinzessin befand sich bei Banloc, einer Residenz, die nach den Häusern aus Bukarest gekauft wurde. Die anschließenden politischen Ereignisse haben dies verhindert und wir wissen genau, dass

https://biblioteca-digitala.ro

teren, ce le vând împreună cu el, sunt construite de mine în temeiul autorizațiilor Primăriei Orașului București nr. 294 v. din 6 noiembrie 1924 și No.151 din 17 iunie 1925". Reiese foarte clar din aceste mențiuni ale contractului că aceste case au fost construite de doamna Marie-Angele Polizu-Micșunești și vândute M. S. Regina Elisabeta. Numai renovarea lor s-a făcut sub auspiciile reginei de către arhitectul G. M. Cantacuzino.

Dintr-o scrisoare a administratorului delegat al Băncii de Credit Român, Alexandru Scanari, către Elisabeta, datată 21 iulie 1947, aflăm că se fac eforturi și se speră la posibilitatea redării acestei case (Fond Principesa Elisabeta, doc. nr. 10). Principesa se găsea la Banloc, reședință a sa cumpărată ulterior caselor din București. Evenimentele politice care au urmat au făcut imposibil acest lucru și bine știm că reprezentanții Casei Regale au fost obligați să părăsească țara în 1948.

Clădirea de la nr. 163 pe Calea Victoriei devine ulterior Clubul Marei Industrii, iar după 1950 sediu al Uniunii Ziariștilor și spre anii '80 a fost încredințată alimentației publice care a amenajat aici restaurantul „La Mărul de Aur". După anul 1989 clădirea a căpătat destinații diferite chiar și Cazinou. În prezent se amenajează aici un „Club de distracții" (?) în care accesul ne-a fost refuzat. Am putut vedea doar exteriorul și puțin din fosta curte interioară. Nimic nu mai este așa cum ne arată fotografiile. Cu siguranță că și interioarele au fost modificate cu același "bun gust". Ceea ce se vede însă foarte bine este că proprietatea inițială a fost dezmembrată. Cele două case se găsesc acum în curți diferite.

Am identificat fotografia cu fațada din Calea Victoriei nr. 163. Acoperișul și mansarda nu au suferit modificări exterioare. Interioarele pe care le avem în fotografiile lui Emil Fischer nu am reușit să le confruntăm, dar și dacă am fi reușit, probabil ar fi fost greu de deslușit printre atâtea modificări.

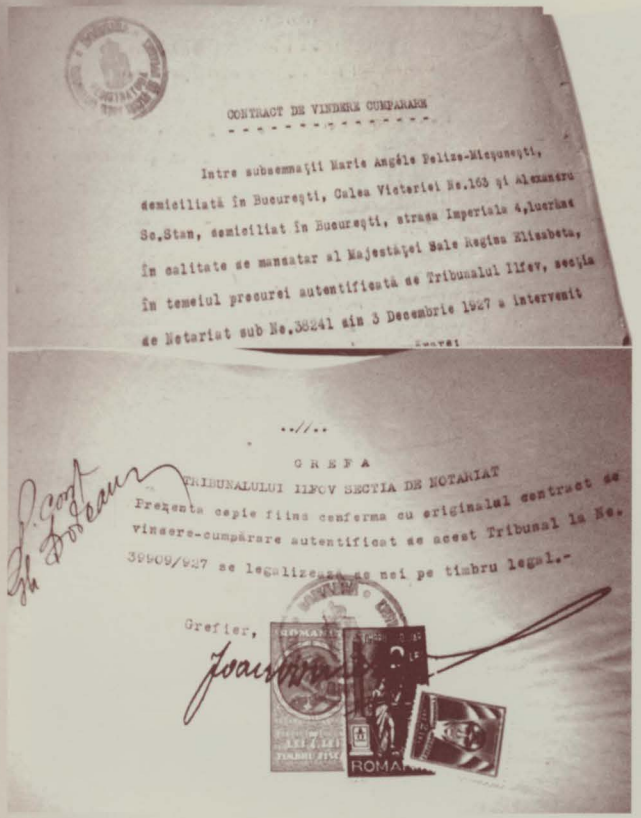
die Vertreter des Königshauses 1948 gezwungen wurden, das Land zu verlassen.

Das Gebäude unter Nr.163 auf der Calea Victoriei wird dann zum Großindustrieklub, nach 1950 Sitz des Journalistenverbandes und gegen die 80er Jahre der öffentlichen Lebensmittelindustrie vergeben, die hier das Restaurant „Zum Goldenen Apfel" eingerichtet hat. Nach 1989 erhielt das Gebäude unterschiedliche Verwendungszwecke: Kasino und zur Zeit wird hier ein „Unterhaltungsklub" eingerichtet, in den uns der Zugang verweigert wurde. Wir konnten nur das Äußere und wenig aus dem ehemaligen Innenhof sehen. Es ist nichts mehr zu finden, wie in den Aufnahmen gezeigt. Sicherlich wurden auch die Innenräume mit demselben "guten Geschmack" geändert. Was man aber sehr gut erkennen kann, ist, dass der heutige Eigentümer auch Zerleger war. Beide Häuser liegen nun in getrennten Höfen.

Ich habe die Aufnahme mit der Fassade aus der Calea Victoriei Nr.163 identifiziert. Das Dach und die Attika wurden keinen äußerlichen Änderungen unterzogen. Die Innenräume aus Emil Fischers Aufnahmen konnten wir nicht vergleichen, aber auch wenn wir es geschaftt hätten, wären sie wegen der zahlreichen Änderungen schwer zu erkennen.

https://biblioteca-digitala.ro

CONTRACT DE VINDERE CUMPARARE

Intre subsemnaţii Maria Angèle Peliza-Miquneşti, domiciliată în Bucureşti, Calea Victoriei No.163 şi Alexandru Sc.Stan, domiciliat în Bucureşti, strada Imperiala 4,lucrînd în calitate de mandatar al Majestăţei Sale Regina Elisabeta, în temeiul procurei autentificată de Tribunalul Ilfov, secţia de Notariat sub No.38241 din 3 Decembrie 1927 a intervenit

..//..

GREFA

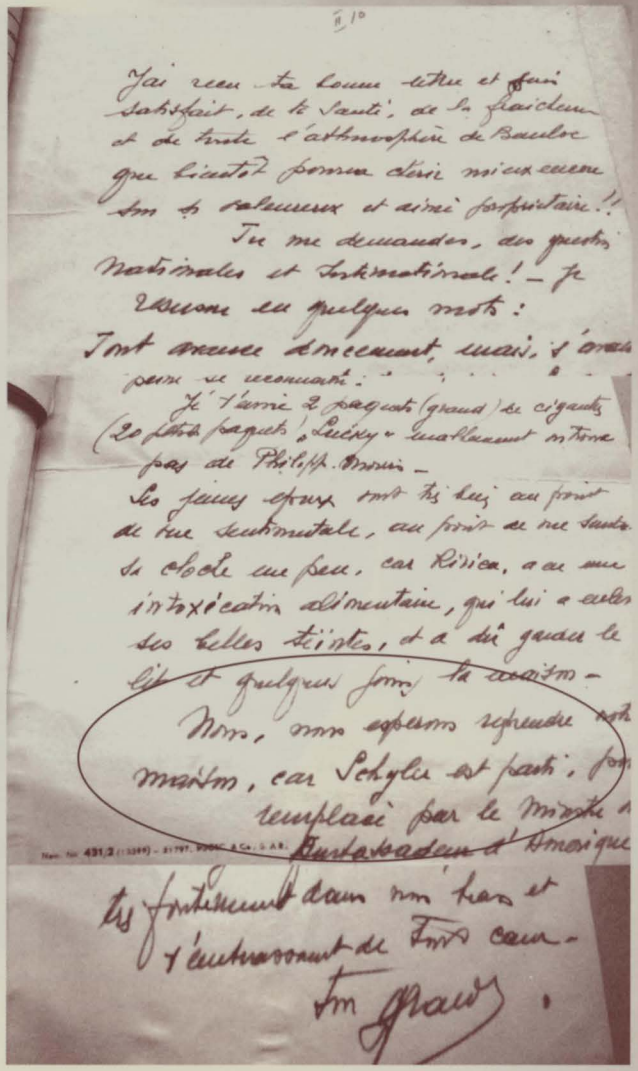
TRIBUNALULUI ILFOV SECTIA DE NOTARIAT

Prezenta copie fiind conforma cu originalul contract de vinzare-cumpărare autentificat de acest Tribunal la No. 39909/927 se legalizează de noi pe timbru legal.-

Grefier,

Contractul de vânzare cumpărare a caselor de pe Calea Victoriei nr. 163

Der Kauf - Verkaufvertrag der Häuser von der Calea Victoriei 163

Scrisoarea din 21 iulie 1947 în care Alexandru Scanari îşi exprimă speranţa redobândirii casei din Bucureşti

Der Brief vom 21. Juli 1947, in welchem Alexandru Scanari sich die Rückerstattung des Hauses aus Bukarest erhofft

https://biblioteca-digitala.ro

Medalion Elisabeta şi George al II-lea,
regi ai Greciei între anii 1922-1924

Medaillon Elisabeta und George II.,
Könige Griechenlands zwischen 1922-1924

https://biblioteca-digitala.ro

Fațada casei de pe Calea Victoriei nr. 163

Fassade des Hauses in der Calea Victoriei 163

https://biblioteca-digitala.ro

Fațada casei de pe Calea Victoriei nr. 163

Fațada casei de pe Calea Victoriei nr. 163

https://biblioteca-digitala.ro

Aspect din curtea interioară a proprietății din Calea Victoriei nr. 163

Detailansichten im Innenhof des Besitztums in Calea Victoriei 163

https://biblioteca-digitala.ro

Aspect din curtea interioară a proprietăţii din Calea Victoriei nr. 163

Detailansichten im Innenhof des Besitztums in Calea Victoriei 163

https://biblioteca-digitala.ro

Aspect din curtea interioară cu intrarea principală în casă

Detailansichten im Innenhof des Besitztums in Calea Victoriei 163

https://biblioteca-digitala.ro

Holul casei Principesei Elisabeta

Halle im Haus der Prinzessin Elisabeta

https://biblioteca-digitala.ro

Holul casei văzut de pe scara interioară

Halle des Hauses, gesehen von der Innentreppe

https://biblioteca-digitala.ro

Salonul Principesei Elisabeta

Detailansicht im Salon der Prinzessin

https://biblioteca-digitala.ro

Interior de salon

Innenraum des Salons

https://biblioteca-digitala.ro

Colț al salonului Principesei, din casa de pe Calea Victoriei nr. 163

Ecke im Salon der Prinzessin, im Haus in der Calea Victoriei 163

https://biblioteca-digitala.ro

Aspect din salonul Principesei

Innenraum des Salons der Prinzessin

https://biblioteca-digitala.ro

Interior din parterul casei de pe Calea Victoriei

Innenräume im Erdgeschoss des Hauses in Calea Victorie

https://biblioteca-digitala.ro

Interioare din parterul casei de pe Calea Victoriei

Innenräume im Erdgeschoss des Hauses in Calea Victorie

https://biblioteca-digitala.ro

Sufrageria Principesei Elisabeta

Speisezimmer der Prinzessin Elisabeta

https://biblioteca-digitala.ro

Aspect al holului de la etaj al casei de pe Calea Victoriei (neidentificat)

Detailansichten des Korridors im Stockwerk des Hauses
in Calea Victoriei (unbekannt)

https://biblioteca-digitala.ro

Aspecte ale holului de la etaj al casei de pe Calea Victoriei (neidentificate)

Detailansichten des Korridors im Stockwerk des Hauses
in Calea Victoriei (unbekannt)

https://biblioteca-digitala.ro

Aspect din încăperile de la etajul casei Principesei Elisabeta (neidentificat)

Detailansichten des Korridors im Stockwerk des Hauses in Calea Victoriei (unbekannt)

https://biblioteca-digitala.ro

Aspecte din încăperile de la etajul casei Principesei Elisabeta (neidentificate)

Detailansichten des Korridors im Stockwerk des Hauses
in Calea Victoriei (unbekannt)

https://biblioteca-digitala.ro

Aspecte din încăperile de la etajul casei Principesei Elisabeta (neidentificate)

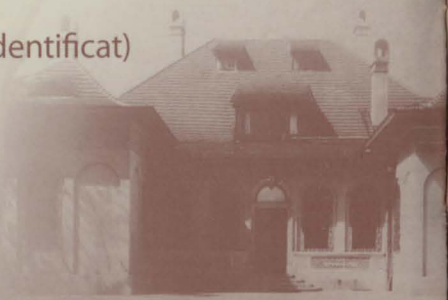
Detailansichten des Korridors im Stockwerk des Hauses
in Calea Victoriei (unbekannt)

https://biblioteca-digitala.ro

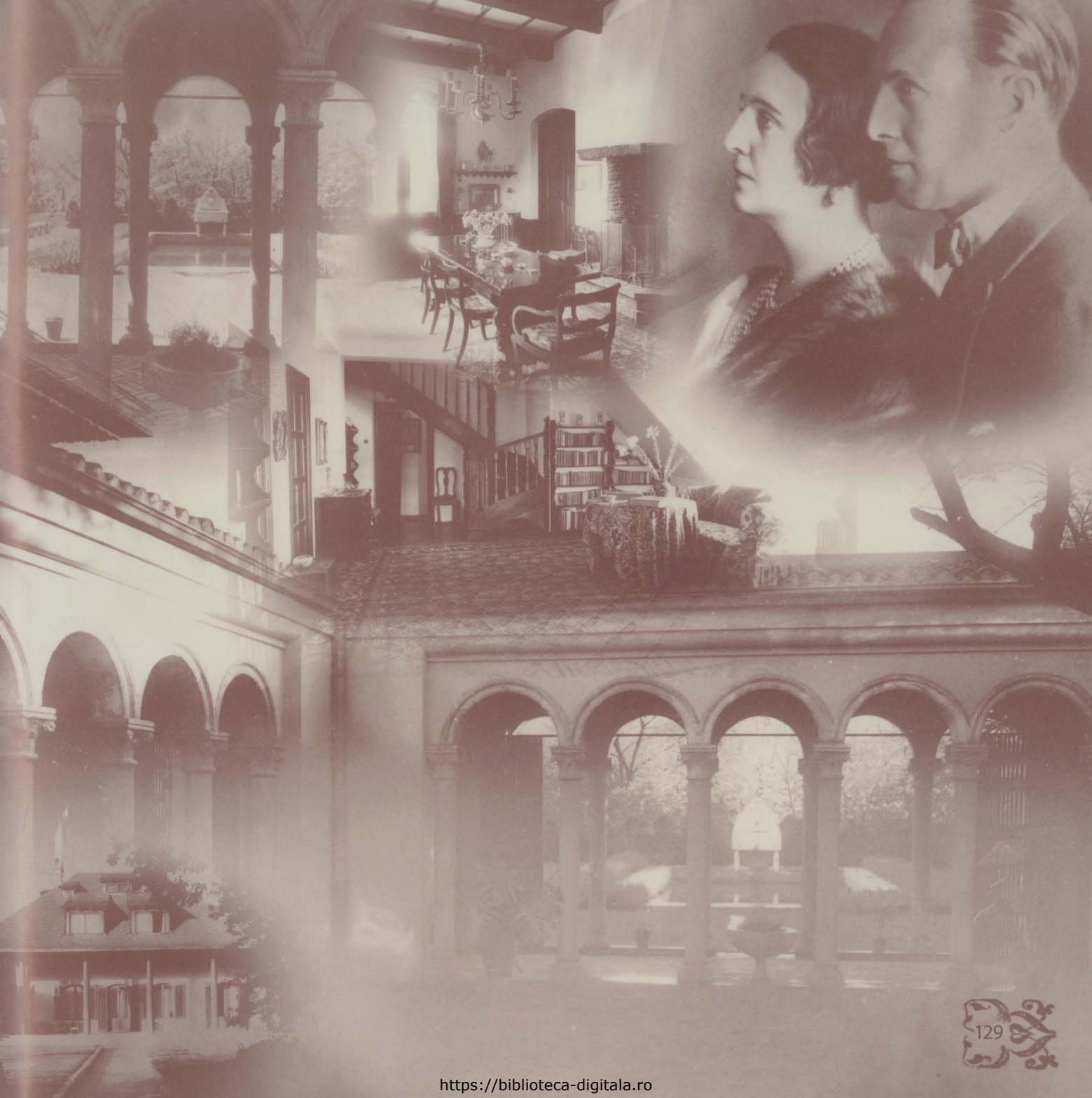

Interior la mansarda casei de pe Calei Victoriei nr. 163 (neidentificat)

Innenraum des Bodengeschosses des Hauses
in Calea Victoriei 163 (unbekannt)

https://biblioteca-digitala.ro

https://biblioteca-digitala.ro

"Din despicata stâncă,
Din frunza scuturată,
O viață nouă încă,
Prin ani din an se-arată.
.....
Gânduri ocrotitoare,
Vă-nchid în temelie;
Sămânță roditoare,
Să fiți din piatră vie."

Carmen Sylva
"La temelia Castelului Peleș"

ISBN 978-973-8281-59-2

https://biblioteca-digitala.ro